

ברכת גבורות

- מפגש שלישי -

ברכת גבורות

ומנין שאומרים גבורות שנאמר הבו לה' כבוד ועז מגילה יז ב ומה באזכרה שניה כבוד ועז אף אתם תנו לי כבוד ועז שהוא מחיה את המתים מדרש ממית ומחיה. מחיה המתים פסיקתא כשנעקד יצחק על גבי המזבח ונעשה דשן והיה אפרו מושלך על הר המוריה מיד הביא עליו הקדוש ברוך הוא טל והחיה אותו, לפיכך אמר דוד ע"ה כטל חרמון שיורד על הררי ציון כטל שהחיה הקדוש ברוך הוא בו את יצחק אבינו, מיד פתחו מלאכי השרת ואמרו בא"י מחיה המתים מדרש וראו יצחק תחית המתים מן התורה, שכל המתים עתידין להחיות. באותה שעה פתח ואמר ברוך אתה ה' מחיה המתים פרקי דרבי אליעזר לא

30 מכ"מ היה אפשר שיתנהג בדרך הטבע... על כן ביקש שיתהלך במדבר באותה מדה של שידוד הטבע - העמק דבר

ועתה יגדל נא פתח א-דני במדבר יד, יז שיהיה כח זה השם מתגבר על כח הדין שקבע הקב"ה בהם אה"ע, שמגיע מזה שראוי לכלותם כרגע, וכמו שכח א-דני מתגבר על הליכות הטבע שקבע הקב"ה את עולמו, כך יגדל זה הכח על כח הדין המתוח עליהם - העמק דבר

אמר רבי יהושע בן לוי למה נקרא שמן אנשי כנסת הגדולה שהחזירו עטרה ליושנה אתא משה אמר האל הגדל הגבר והנורא... אתא דניאל אמר נכרים משתעבדים בכניו איה גבורותיו לא אמר גבור אתו אינהו ואמרו אדרבה זו היא גבורת גבורתו שכובש את יצרו שנותן ארך אפים לרשעים ואלו הן נוראותיו שאלמלא מוראו של הקדוש ברוך הוא היאך אומה אחת יכולה להתקיים בין האומות ורבנן היכי עבדי הכי ועקרי תקנתא דתקין משה אמר רבי אלעזר מתוך שידועין בהקדוש ברוך הוא שאמתי הוא לפיכך לא כיזבו בו יומא סט ע"ב

וכנגד זה אנו אומרים הגדול הגבור והנורא. הגדול נגד אברהם. הגבור כנגד יצחק. והנורא כנגד יעקב. כי ע"י האבות נעשה הקדוש ברוך הוא הגדול הגבור והנורא. תפארת שלמה מועדים שער התפלה

מחיה מתים אתה רב להושיע

והטעם כי בשלשה ענינים הקדוש ברוך הוא מחיה המתים: הראשונה כשאדם ישן על מטתו והרי הוא

15 ברכה שנייה אינה פותחת בברוך מפני שסמוכה לחבירתה בדפי' ומנין תיבותיה נ"א כמנין תיבות של ד' פסוקים שהוסד מהם והם ד' פסוקים שנאמר בהם מפתח ואינן נמסרין בידי אדם... וסימניה מפת"ח מטר פרנסה תחיה חיה טור אף על גב דלא הוזכר בנוסח ברכה זו חיה יש אומרים הטעם שיכוין למ"ש מתיר אסורים פרישה

אתה גבור לעולם ד'

כי הגבורה היא בטבע הגבור לפי שניו, אבל כאל יתברך נאמר גבור בהחלט לעולם בלי שום שינוי... בית אלוקים למבי"ט

ילך נא א-דני בקרבנו שמות לד, ט במדה זו של א-דני שהוא שידוד הטבע ילך ה' בקרבנו, דאע"ג שכבר הכתיחו ה' שילך עמם,

ונאמן אתה להחיות וכו'

...אמר ונאמן אתה להחיות מתים בא"י מחיה המתים, כי במה שראינו בחוש יש ראייה לקבוע אמונת התחייה בלבנו, גם כי לפי השכל נראה דבר זה, ולכן אנחנו צריכין להודות לו ולברכו על התחייה העתידה... אלו התחיות אינם כוללות ותחיית יצחק היתה כוללת לכל ישראל יוצאי ירך יעקב בנו, והתחייה העתידה אשר תהיה כוללת לכל ישראל בית אלוקים למבי"ט שער היסודות נד

ברוך מחיה המתים

דבר אחר אמונים נוצר ה'. אלו ישראל שאומרים ברוך מחיה המתים, ובאמונה עונין אמן, שמאמינים בכל כחם בהקב"ה שמחיה המתים, ועדיין לא בא תחיית המתים, אומרים גואל ישראל, ועדיין לא נגאלו, אומרים ברוך בונה ירושלים, ועדיין לא נבנית, **אמר הקדוש ברוך הוא ישראל לא נגאלו אלא לשעה וחזרו ונשתעבדו, והם מאמינים כי שאני עתיד לגואלם, הוי אמונים נוצר ה'.** מדרש תהילים לא

... ובעזר האלהי אשר יותן לו תתגבר נפשו בו ותנצח את הגופניות, ותדבק בקדושתו יתברך ותשלם בו ומשם יעלה אל מעלה גבוהה יותר, והוא הרוח הקדש שכבר תגיע השכלתו להיות למעלה מחק האנושי, ויוכל להגיע דביקתו אל מעלה כל כך גדולה שכבר ימסר בידו מפתח של תחיית המתים כמו שנמסר לאליהו ולאלישע שהוא מה שמורה על עוצם ההתדבקות בו יתברך שבהיות הוא יתברך שמו מקור החיים, הנותן חיים לכל חי... הנה הדבק בו יתברך דביקות גמור יוכל למשוך ממנו יתברך אפילו משך החיים עצמם, שהוא מה שמתייחס לו בפרט יותר מן הכל וכמו שכתבתי, והוא מה שסיים הברייתא וקדושה מביאה לידי רוח הקודש, ורוח הקודש מביאה לידי תחיית המתים. מסל"ש כו

...ואם תרצה תאמר שיחיה מתים כי הרשעים בחייהם נקראים מתים והוא יחזיר בתשובה ויחיה אותם כי יהיו דבריו נשמעים אליהם משא"כ מי שאין בו יראת שמים כי אין דבריו נשמעים... מהרשד"ם אורח חיים יז

השוב כמת ואומר (תה' לא, י) בידך אפקיד רוחי. והקב"ה מעלה עננים ומוריד טללים וגשמים כדי לפרנסו ומחזיר לו נשמתו לכך נסמך זה לזה... והשנית בענין ירידת הגשמים כדאמרי' אמר רבי אבהו גדול יום הגשמים יותר מתחיית המתים דאלו תחיית המתים לצדיקים ולא לרשעים... ואלו גשמים לצדיקים ולרשעים. והשלישי בענין תחיית המתים לעתיד לבא שאנו חותמין בא"י מחיה המתים שאז עיקר זכירת תחיית המתים אבודרהם

משיב הרוח ומוריד הגשם / מוריד הטל

מאי גבורות גשמים **אמר רבי יוחנן מפני שיורדין בגבורה** תענית ב ע"א אמר רבי אבהו גדול יום הגשמים יותר מתחיית המתים שם ז

גבורות גשמים. "א"ר יוחנן מפני שיורדים בגבורה" (תענית ב.). וכן בזהר: שיורדים מסטרא דגבורה (בראש' דל"ב). השפע היורד ממרום, מצד חסד הכוי"ת, הוא מוכן לרדת באפן שיהיה גמור בענינו, שיוכל האדם ליהנות ממנו מיד, כענין המן שהיה גמור ומוכן להנאתו. אך מדת הגבורה פועלת היא הרבה עכובים וצמצומים, באפן שיהיה צריך הרבה מדרגות, עד שיבא לכלל הנאה ע"י עבודת האדם. וכן הוא גם בשלמות הרוחנית, שהשפע היורד מן השמים ע"י קדושת התורה לשלמות הרוחנית היה ראוי שירד באפן גמור, עד שיהיה האדם מוכן על ידו לשלמותו בלא עבודה וטורה, אבל מצד מדת הגבורה נתגלו הענינים במלבושים ומסכים, עד שהאדם צריך לעבדה ולשמרה, ברמ"ח מ"ע ושס"ה ל"ת, ואך אז יקבל שלמותו. ועל כן נמשל שפע התורה לגשמים, "יערף כמטר לקחי". עולת ראי"ה חלק א' עמ' ער

מכלכל חיים בחסד מחיה מתים וכו'

ואמר קודם מכלכל חיים בחסד על כ"ו דורות שמבריאת העולם ועד משה שניתנה התורה... וסמך לו מחיה מתים ברחמים רבים, **אחר שכלכל חיים בחסד שהם כ"ו דורות החיה המתים בנתינת התורה** כנוכר, ועל ידי נתינת התורה הוא סומך נופלים ורופא ומתיר וכו'. בית אלוקים למבי"ט

לאחר המות לא יספיק להחיות את האדם לא חן ולא חסד ולא רחמים אבל צריך רחמים רבים, ולזה אמרו מחיה מתים ברחמים רבים. העיקרים ד לה

45

60

15

30

75